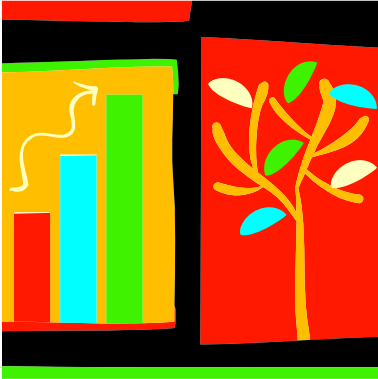

Morley Callaghan

Kẻ rởm đời

Dịch giả: Lê Bá Kông

John Hartcourt, chàng sinh viên, chợt trông thấy cha chàng ở quầy bán sách trong tiệm bách hóa. Thoạt tiên anh cũng không dám chắc khi đứng giữa đám đông đang xô đẩy dọc theo lối đi, nhưng ở màu da sau gáy ông già, và ở chiếc mũ phớt bạc màu có cái gì mà anh quen thuộc lắm. Hartcourt đang đứng với cô gái mà anh yêu, chờ mua cho cô một cuốn sách. Suốt buổi chiều anh đã nói chuyện với cô gái một cách say sưa; nhưng vẫn có một vẻ nhút nhát lo sợ, dường như trong thâm tâm anh vẫn còn nỗi niềm ngạc nhiên ngây thơ, khi cô gái vui sướng được đi với anh. Từ dưới chiếc mũ rơm rộng vành, khuôn mặt xinh xắn và đẹp một cách rần rỗi với một vẻ tự tin bình thản, luôn luôn ngẩng nhìn anh và thỉnh thoảng mỉm cười khi anh nói. Đó là thái độ thường Dịch giả: Lê Bá Kông xuyên của họ khi nói chuyện với nhau không bao giờ dám bộc lộ tình yêu chan chứa và nồng nàn. Hartcourt vừa mua xong cuốn sách và đang móc túi lấy tiền, với một dáng điệu tự nhiên và sẵn sàng, làm ra vẻ xưa nay anh vẫn quen mua sách tặng những cô gái thì ông già tóc bạc đội mũ phớt phai màu ở đầu kia quầy hàng quay nửa người về phía anh, và Hartcourt thấy rằng anh đang đứng chỉ cách cha anh có vài

bước.

Những câu nói lưu loát của người thanh niên trở nên ề ề và tiếng nói của anh hạ thấp xuống gần như tiếng thì thầm, hình như anh lo sợ mọi người trong cửa tiệm nhận ra tiếng anh, anh cảm thấy một nỗi khó chịu ghê gớm đang dâng lên trong người anh một cái gì rất quý báu mà anh muốn nắm giữ hình như sắp tan vỡ. Ở đầu quầy hàng, cha anh đang đứng ngay người, tay giữ một cuốn sách với một vẻ trầm ngâm. Rồi ông lấy chiếc kính lão ở trong chiếc bao da cũ ra, đeo kính thấp xuống tận đầu mũi và nhìn xuống cuốn sách qua mắt kính. Áo ngoài của ông mở phanh ra, hai chiếc khuy áo trong tuột ra, tóc ông quá dài và trong bộ quần áo khá tồi tàn trông ông giống hệt một người lao động, có lẽ một người thợ mộc. Một nỗi bất bình nổi lên trong lòng chàng trai trẻ Hartcourt khiến anh muốn kêu to lên một cách chua chát: "Tại sao ông lại ăn vận như thế là trong đời ông chưa bao giờ có được một bộ quần áo tươm tất vậy? Ông không cần biết thiên hạ nghĩ gì về ông. Trước đây ông cũng không bao giờ để ý cả. Ta đã nói với ông cả trăm lần rằng khi ra ngoài thì ông nên ăn vận quần áo tươm tất. Mẹ ta cũng nói như vậy mà ông chỉ cười trừ. Và bây giờ Grace có thể trông thấy ông, Grace sẽ gặp ông." Thế là Hartcourt đứng ngây ra, đầu cúi xuống, và cảm thấy có cái gì rất đau đớn sắp xảy ra. Có lần anh lo lắng nhìn Grace lúc đó đã quay về phía quầy sách bán xon. Giữa đám người đang xô nhau đi không mục đích, mặt nóng bừng, người nọ dùng cùi tay xô người kia chen nhau mà đi nhưng vẻ mặt vẫn thản nhiên, lạnh lùng. Grace có vẻ cao lớn và cô đơn một cách lộng lẫy. Nàng rất tự tin trong sự giao thiệp của nàng với những người đi trên lối đi này, với những người thư ký sau quầy hàng, những cuốn sách để trên kệ, và với tất cả những gì xung quanh nàng. Đầu vẫn cúi gằm, anh xích tới gần nàng, và nói nhỏ một cách lo âu: "Em Grace này, chúng ta hãy đi đâu uống trà đi."

Nàng nói: "Anh chờ em một phút nữa nhé."

"Đi ngay bây giờ đi."

Nàng lơ đãng nhắc lại: "Đúng một phút nữa thôi, anh ạ."

"Ở đây không có một hơi gió nào. Đi ngay bây giờ đi."

"Tại sao anh nóng nảy thế?"

"Quầy hàng này chả có gì ngoài sách cũ."

"Ở đây có thể có những cuốn sách mà em muốn có từ bao lâu rồi," nàng vừa nói vừa mỉm cười rất tươi với anh và không nhận thấy vẻ lo âu trên nét mặt anh.

Bởi vậy Hartcourt cũng phải từ từ nhích theo sau nàng và càng tới gần cha anh hơn. Anh cảm thấy khoảng cách giữa ông bố và anh ngắn lại. Có một lần anh ngẩng đầu lên, liếc nhìn ngang một cách vô định. Nhưng cha anh mặt hồng hào và vui vẻ hầy còn đang đọc cuốn sách cầm trên tay, có điều là lúc này nét mặt ông có vẻ trầm ngâm, hình như có cái gì trong sách làm ông xúc động và ông định đứng lại đó một lúc nữa để đọc tiếp.

Ông già Hartcourt có nhiều thì giờ giải trí vì ông hiện sống bằng hưu lương, sau một đời làm việc vất vả. Ông đã cho thằng John vào đại học và ông thiết tha muốn nó nổi danh. Đêm nào cũng vậy khi John về nhà dù còn sớm hay muộn, anh cũng vào phòng ngủ của cha mẹ anh, bật đèn lên và nói chuyện với cha mẹ về những truyện thích thú của anh trong ngày hôm đó. Cha mẹ anh lắng nghe và cũng tham dự vào thế giới mới đó với anh. Vẫn mặc quần áo ngủ, cả hai ông bà đều ngồi dậy và trong khi bà mẹ hỏi đủ các chuyện thì ông bố lắng tai nghe, đầu nghiêng về một bên, trên mặt nở một nụ cười hoặc đôi lông mày nhíu lại. Bây giờ John đang nhớ lại tất cả những điều đó, và trong tâm hồn anh đang có một niềm ước muốn vô vọng và một nỗi niềm đau đớn mỗi lúc mỗi lớn mạnh thêm không chịu đựng nổi khi anh sợ hãi liếc nhìn cha anh; nhưng anh lại nghĩ một cách ương ngạnh rằng "Ta không thể

giới thiệu ông được, nếu ông không trông thấy mình và Grace thì sẽ dễ dàng cho tất cả mọi người. Ta đâu có xấu hổ. Nhưng như vậy tiện hơn. Như vậy hữu lý hơn. Gặp Grace chỉ tỏ làm cho ông lúng túng mà thôi." Nhưng ngay lúc đó anh nhận thấy là anh có xấu hổ, nhưng anh cảm thấy sự xấu hổ đó chính đáng bởi vì cha của Grace vẫn có cử chỉ lịch thiệp và tự tin của một người suốt đời sống giữa những kẻ giàu sang và tự tin. Thỉnh thoảng khi tới nhà Grace, và nói chuyện một cách lễ phép với mẹ nàng, John vẫn luôn luôn nghĩ tới cái mộc mạc của gia đình mình, cách ăn mặc lôi thôi hồn nhiên và vui vẻ của cha mẹ mình, và anh quyết định một cách tuyệt vọng rằng anh phải làm cho những người trong gia đình Grace khâm phục anh.

Anh thận trọng ngẩng nhìn lên vì hai người chỉ còn cách cha anh chừng hai, ba thước mà thôi; nhưng ngay lúc đó, cha anh cũng ngẩng đầu lên, và John vội vàng nhìn đi nơi khác, ra phía xa trên lối đi, trên những quầy hàng và không thấy gì hết. Khi cặp mắt màu xanh và điềm tĩnh của cha anh nhìn chòng chọc qua mắt kính, có lẽ, có lúc bốn mắt đã gặp nhau. Trong hai người không ai biết chắc, nhưng khi anh quay đi và bắt đầu nói chuyện vội vã với Grace thì John biết một cách đích xác là cha anh đã nhìn thấy anh. Anh biết như vậy qua vẻ điềm tĩnh quả quyết trong đôi mắt màu xanh của cha anh. John càng thêm xấu hổ và nỗi niềm tội nhục làm anh đau khổ trong khi anh đứng chờ mà không làm gì cả.

Cha anh quay đi và đi xuống phía dưới lối đi, đi thẳng người trong bộ quần áo tời tàn, hai vai rất thẳng, không ngoảnh nhìn lại lần nào. Anh biết rằng cha anh sẽ đi bộ chậm chậm xuống phía dưới đường phố với vẻ trầm ngâm sâu đậm thêm, và trở thành trịnh trọng.

Anh chàng Hartcourt trẻ tuổi đứng cạnh Grace, dựa nhẹ vào vai êm dịu của nàng và còn thoang thoang ngửi thấy mùi nước hoa thơm dịu nàng dùng.

Nàng đứng đó, sát bên người anh, nàng giữ trong mình tất cả những gì mà

anh muốn giơ tay ra với lấy, nhưng bây giờ anh cảm thấy một mối hận thù sâu sắc làm cho anh cau có và trầm lặng.

Bằng một giọng dịu dàng kéo dài, nàng nói: "John, anh nói phải đó, ngày nào nóng bức mà ở đây thực không chịu nổi. Chúng ta ra khỏi đây đi anh đi. Anh có bao giờ để ý là những tiệm bách hóa, sau một thời gian, có thể thực sự làm mình ghét kẻ khác không?" Nhưng nàng vừa nói vừa mỉm cười khiến anh có thể thấy rằng, thực ra, nàng chẳng ghét ai hết.

Anh nói một cách cộc lốc: "Em không thích kẻ khác, phải không?"

"Kẻ khác? Kẻ khác nào? Anh muốn nói gì?"

Anh nói tiếp một cách bức dọc: "Anh muốn nói em không thích những hạng người mà em đụng chạm phải, ở đây chẳng hạn."

"Không nhất định là ai - Mà ai ưa những người đó? Anh đang nói gì vậy?"

Trong lòng anh tràn đầy một niềm ước muốn tàn nhẫn muốn đả kích nàng, nên anh nói liều lĩnh: "Ai ai cũng thấy là em không ưa kẻ khác. Anh nói quyết rằng em không ưa những người giản dị và ngay thẳng, loại người mà em gặp khắp nơi trong thành phố." Anh thốt ra những lời như muốn làm nàng xúc động, nhưng thực ra anh muốn nói: "Em sẽ không thích gia đình anh. Tại sao anh lại không có thể đưa em về dùng cơm với cha mẹ anh? Em sẽ khinh thị cha mẹ anh vì các người không có cao vọng gì. Ngay khi cha anh vừa thấy em, người đã hiểu ngay là em không muốn gặp người. Anh biết rõ điều đó khi thấy cử chỉ cha anh quay đi."

Hartcourt biết rằng lúc này cha anh đang đi về nhà và tối nay anh sẽ gặp cha anh trong bữa cơm chiều. Mẹ anh và em gái anh sẽ nói liên thoảng, nhưng cha anh sẽ không nói gì với anh hoặc bất cứ ai. Hartcourt sẽ nhớ lại cái nhìn bình thản của cặp mắt xanh và hiểu rằng cha anh đau lòng khi ông bỏ đi.

Grace chăm chú nhìn khuôn mặt âu sầu của John trong khi hai người đi qua hết gian hàng và nàng biết rằng anh đang áp ủ một niềm phẫn nộ riêng tư và

nổi bất bình và tức giận của riêng nàng cũng tăng thêm nên nàng dần từng tiếng: "Anh có quyền nổi khùng vì buổi chiều nóng nực, tôi nghĩ vậy, nhưng nếu tôi cảm thấy rằng tôi không thích ở đây thì tôi có quyền không thích. Chính anh muốn chúng ta rời khỏi đây. Ai mà lại muốn mất nhiều thời giờ trong một tiệm bách hóa vào một buổi chiều nóng bức? Tôi bắt đầu ghét tất cả những kẻ ngu ngốc đưng vào tôi, ghét tất cả những người ở gần tôi. Như vậy thì tôi đã làm sao nào?"

"Như vậy thì cô thành một đứa rởm đời."

Nàng tức giận hỏi: "Vậy thì bây giờ tôi rởm đời hả?"

Anh nói: "Nhất định là cô rởm đời." Họ đi tới cửa rồi bước ra phố. Trong khi họ đi dưới ánh nắng, giữa đám đông người đi chậm chậm về phía dưới phố, anh lần mò tìm lời để diễn tả những ý nghĩ thầm kín mà anh đã có về nàng.

Anh nói: "Tôi luôn luôn hiểu rõ cô sẽ có cảm nghĩ gì về những người mà tôi yêu mến, mà lại không thích hợp với thể giới riêng tư của cô."

Nàng nói: "Anh là một đứa ngu ngốc!" Bây giờ mặt nàng đỏ bừng và nàng cũng khó biểu lộ sự công phần của mình, bởi vậy nàng chăm chăm nhìn thẳng về phía trước trong khi bước đi.

Chưa bao giờ họ nói với nhau như vậy, và bây giờ cả hai đều muốn đả kích nhau ngay. Nàng bắt đầu cãi với anh một thôi một hồi, rồi nàng tự kìm hãm và bình tĩnh nói: "John, anh hãy nghe đây, tôi cho rằng anh chán không muốn đi với tôi nữa. Vậy không có lý gì mà đi uống trà với nhau nữa. Tôi nghĩ rằng tốt hơn là nên từ giã anh ngay đây."

Anh nói: "Tốt lắm, chào cô."

"Chào anh."

"Chào cô."

Nàng bắt đầu bỏ đi, nhưng nàng vừa đi được hai bước thì anh với tay một cách tuyệt vọng, nắm lấy cánh tay nàng, và anh sợ sệt rồi van nài: "Xin em

đừng bỏ đi, Grace."

Tất cả nỗi giận dữ và cái kính đã tan biến khỏi người anh; và chỉ còn một mối lo âu vô vọng trong giọng nói khi anh van xin: "Em tha thứ cho anh. Anh không có quyền nói với em như vậy. Anh cũng không hiểu vì sao anh lại thô bỉ đến thế, và anh không hiểu có chuyện gì. Anh thực rất lỗi bịch. Em phải tha thứ cho anh. Đừng bỏ anh."

Chưa bao giờ anh nói với nàng bằng một giọng nhất gừng như vậy, và sự chân thành của anh, tình cảm sâu xa của anh bắt đầu làm nàng cảm động. Trong khi nàng nghe anh nói, và cảm thấy tất cả nỗi niềm mong muốn trong con người anh thì cả hai hình như lại gần nhau hơn bao giờ hết, vì đã chống đối nhau, và nàng bắt đầu cảm thấy bền lễn. Nàng nói: "Em không biết chúng ta cãi nhau vì cái gì. Em cho là cả hai chúng ta đều cái kính. Chắc là vì thời tiết đấy. Nhưng em không giận đâu, John ạ."

Anh gạt gù một cách thiếu nã. Anh muốn nói với nàng rằng chắc chắn cha anh sẽ thấy nàng đáng yêu, nhưng trong đời anh chưa bao giờ anh cảm thấy mình khổ sở như vậy. Anh nắm chặt cánh tay nàng như thể là anh phải nắm chặt lấy nó nếu không thì cái mà anh mong muốn nhất trên đời sẽ chạy đi mất; nhưng anh vẫn nghĩ tới, như là anh sẽ luôn luôn nghĩ tới, cha anh điềm nhiên bỏ đi không bao giờ quay đầu lại.

Dịch giả: Lê Bá Kông

Đánh máy: Huytran

Nguồn: Huytran

VNthuquan - Thư viện Online

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 23 tháng 9 năm 2006